

Sygnatura akt VI Ka 654/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **7 września 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Mika

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Barbary Wilmowicz Prokuratora Prokuratury Rejonowej wT.

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2018 r.

sprawy **T. K.** ur. (...) w P.

syna A. i E.

oskarżonego z art. 209§1a kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 24 kwietnia 2018 r. sygnatura akt VI K 686/17

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz r.pr. M. B. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI K 654/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018 roku w sprawie o sygn. VI K 868/17 Sąd Rejonowy w Tarnowskich Górach uznał oskarżonego T. K. za winnego tego, że w okresie od marca 2015 roku do marca 2017 roku w P. uchylał się od wykonania ciężącego na nim z mocy ustawy i wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 8 grudnia 2008 roku, sygn. III RC 553/08 obowiązku alimentacyjnego łożenia na utrzymanie małoletniej córki O. K. alimentów w wysokości 500 złotych miesięcznie, a łączna wartość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, a swoim działaniem naraził pokrzywdzoną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstw z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1 a k.k. i za to na mocy art. 209 § 1 a k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd zwolnił oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżając orzeczenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze, zarzucił rażącą niewspółmierność (surowość) kary pozbawienia wolności przy zastosowaniu wadliwych kryteriów jej wymiaru (naruszenie dyrektyw z art. 53 k.k. i art. 58 § 1 k.k.).

Obrońca wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części przez wymierzenie oskarżonemu kary łagodniejszej, tj. kary o charakterze wolnościowym, czyli kary ograniczenia wolności lub grzywny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy jest bezzasadna.

Wymierzenia oskarżonemu za przypisane przestępstwo kary 6 miesięcy pozbawienia wolności w żadnym razie nie może ocenić w kategoriach orzeczenia kary rażąco surowej w kontekście wszystkich dyrektyw kary wskazanych w art. 53 k.k. i art. 58 § 1 k.k.

Zgodnie z art. 53 k.k. sąd wymierzając karę musi uwzględnić, aby kara ta nie przekraczała stopnia winy, odzwierciedlała stopień społecznej szkodliwości czynu ca równocześnie mogła zrealizować cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Z kolei art. 58 § 1 k.k. wskazuje, że wymierzenie kary pozbawienia wolności w przypadku ustawowej możliwości wyboru pomiędzy karami wolnościowymi a karą pozbawienia wolności nastąpić może jedynie wówczas gdy osiągnięcie celów kary nie jest możliwe bez orzeczenia kary pozbawienia wolności.

W niniejszej sprawie obrońca w uzasadnieniu apelacji jako okoliczności świadczące o możliwości orzeczenia wobec oskarżonego kary o charakterze wolnościowym wskazał: przyznanie się oskarżonego do winy, fakt, że oskarżony miał świadomość ciężącego na nim obowiązku, lecz w jego realizację utrudniała mu jego sytuacja życiowa, brak dochodów, stałego miejsca pobytu i niestabilizowane życie prywatne. Okoliczności te świadczyć mają zdaniem obrońcy o tym, że stopień winy oskarżonego i społecznej szkodliwości czynu nie są na tyle wysokie, aby stosować wobec oskarżonego najsurowszą rodzajowo karę pozbawienia wolności. Nie sposób jednak uznać, aby wskazane okoliczności w sposób istotny mogły zmienić ocenę stopnia winy oskarżonego, skoro to właśnie brak starań oskarżonego o znalezienie pracy zarobkowej powalającej mu na uzyskanie dochodów i realizację obowiązku alimentacyjnego stanowi istotę naganności jego zachowania. W uzyskaniu pracy zarobkowej w warunkach aktualnego rynku pracy oskarżony nie ma żadnych obiektywnych przeszkód. Próba usprawiedliwiania braku zatrudnienia niestabilizowanym życiem prywatnym nie wytrzymuje krytyki w sytuacji gdy ani oskarżony ani jego obrońca nie próbowali nawet wytłumaczyć wpływu życia prywatnego oskarżonego na możliwość podjęcia pracy zarobkowej. Podejmując pracę zarobkową oskarżony nie miałby również istotnych trudności dla ustabilizowania swojego miejsca pobytu. Wskazane przez obrońcę okoliczności nie rzutują również w sposób istotny na ocenę stopnia społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu. Stopień ten przecież zgodnie z art. 115 § 2 k.k. wyznaczają enumeratywnie wskazane okoliczności: rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Spośród okoliczności wskazanych przez obrońcę jedynie sytuacja życiowa oskarżonego związana z brakiem stałego zatrudnienia może być oceniana w kategoriach sposobu i okoliczności popełnienia czynu i równocześnie rzutować na ocenę postaci zamiaru oskarżonego. Trudno jednak uzasadnić tezę, że wynikający z tej sytuacji brak zamiaru bezpośredniego i popełnienie przestępstwa bez premedytacji a jedynie na skutek całkowitego zignorowania skutków swoich zaniechań w poszukiwaniu pracy mogły doprowadzić sąd do wniosku, że kara wolnościowa mogłaby odzwierciedlić stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego. Wystarczy wskazać na takie elementy tego czynu jak dwuletni okres niealimentacji córki oraz stworzenie zagrożenia niemożności zaspokojenia przez nią podstawowych potrzeb życiowych.

Wniosek o wymierzenie oskarżonemu kar o charakterze wolnościowym stoi przed wszystkim w jaskrawej sprzeczności z możliwością realizacji celów kary w zakresie zapobiegawczego oddziaływania na osobę sprawcy. Co prawda oskarżony przyznał się do winy i wyraził skruchę, lecz nawet ta okoliczność nie może osłabić wymowy faktu, że

przypisanego czynu oskarżony dopuścił się po tym jak wyrokiem Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach z dnia 26 czerwca 2015 roku w sprawie VI K 298/15 wymierzono oskarżonemu za czyn z art. 209 § 1 k.k. popełniony na szkodę tej samej pokrzywdzonej karę pozbawienia wolności w warunkowym zawieszeniu jej wykonania. W kontekście tego skazania, które nie doprowadziło do jakiegokolwiek zmiany w nastawieniu oskarżonego do obowiązku alimentacyjnego, wywodzenie, że kara o charakterze wolnościowym ma szansę na wywołanie w świadomości oskarżonego pożądanych zmian, stoi w jaskrawej sprzeczności z logiką i zasadami doświadczenia życiowego. Krytyczną ocenę wywodów apelacji w tym zakresie potęguje także pozostała uprzednia karalności oskarżonego i fakt, że trzykrotnie stosowane wobec niego środki probacyjne za inne przestępstwa okazały się nieskuteczne, skoro kończyły się one zarządzeniem wykonania kary pozbawienia wolności względnie odwołaniem warunkowego przedterminowego zwolnienia. Mając to na uwadze, za całkowicie nieuzasadnione uznać należy twierdzenia obrońcy o tym, że z uwagi na treść art. 58 § 1 k.k. i ustawową możliwość wymierzenia oskarżonemu kary wolnościowej sąd winien był zaniechać orzeczenia kary pozbawienia wolności.

Oczywistym skutkiem kary pozbawienia wolności jest istotnie ograniczona możliwość realizacji przez oskarżonego obowiązku alimentacyjnego. Zapewne tą okolicznością kierował się sąd orzekając uprzednio wobec oskarżonego karę wolnościową za przestępstwo niealimentacji. Skoro jednak fakt pozostawiania oskarżonego na wolności w żaden sposób nie rzutował na polepszenie sytuacji materialnej pokrzywdzonej nie sposób w nieskończoność liczyć na dobrą wolę oskarżonego. Bardziej racjonalnym założeniem jest, to zgodnie z którym pobyt oskarżonego w zakładzie karnym będzie dla niego na tyle dolegliwy, że skłoni go do zmiany postawy i wykorzystania, nie tak przecież odległego, czasu pobytu na wolności do znalezienia pracy i dochodów, które pozwolą mu alimentować własną córkę zgodnie z orzeczeniem sądu.

Mając na uwadze powyższe wywody i nie stwierdziwszy uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu sąd odwoławczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Wobec wniosku i stosownego oświadczenia obrońcy zasądzono na jego rzecz od Skarby Państwa wynagrodzenie za obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym w wysokości określonej w § 17 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714)

Kierując się zasadami słuszności, które wskazują, że możliwości finansowe oskarżonego w inny przede wszystkim zostać wykorzystane dla realizacji przez niego obowiązku alimentacyjnego, sąd odwoławczy zwolnił oskarżonego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.